

обично урачунавају функцији уставног судовања или уставног правосуђа. Да ли се због тога може говорити о европском моделу или европском стандарду уставног правосуђа? По нашем мишљењу, тамо где постоји експлицитна функција судске нормативне контроле подуставног права, пре свега, испитивање уставности закона, која је при томе централизована код посебног, специјалног уставног органа, може се с правом закључити да се ради о прихватању једног модела судске контроле уставности који је, имајући у виду његова главна обележја, заједнички именитељ свагдашњег уставног правосуђа.

У ствари, под уставним правосуђем у најужем смислу може се разумети функција непосредне примене устава у конфликтним случајевима, као највише рангираног права државне јединице, која се обавезно остварује путем нормативне контроле подуставног права, закона парламента и уредби владе, уз могућност њихове анулације, од стране посебног органа који не припада ни законодавној ни судској грани власти, и при томе примењује процедуре које су блиске класичној судској функцији тумачења и примене права. Међутим, за разлику од ординарне јудикатуре, уставни суд је институција која извршава и непосредно примењује једино устав, понегде још и међународне уговоре, уколико, као у Републици Србији, поседују надзаконску снагу. Код европског модела, с правом тврди A. Stone Sweet, „редовне судије остају везане супрематијом закона у правном поретку, док су уставне судије одговорне за обезбеђивање супрематије устава“.

Најважније претпоставке установљавања уставносудске функције односе се како на сам устав, најзначајнији правно-политички акт државе, тако и на обликовање уставног правосуђа уопште, односно на сам уставни суд.⁴ Опште претпоставке уставног правосуђа, које би требало да важе за сваки уставни суд, своју примену налазе не само у нормативној контроли права, најважнијој надлежности уставних судова, него и у осталим његовим компетенцијама које су из ње изведене или су јој блиске. Поред институционализације независног уставног суда и посебног правног квалитета устава (ригидност), као неопходних формално-правних претпоставки за само установљавање процедуре уставне контроле норми, материјални значај за њено функционисање имају, пре свега, поштовање политичког квалитета уставне јудикатуре, вођење рачуна о њеним уставноправним границама и дужност уставног суда да сваком својом одлуком очува лојалност према уставу и његовом интегритету. То посебно важи за „млађе“ уставне судове, али и за Уставни суд Србије.

Верност уставу, која би за сваки уставни суд требало да буде „саморазумљивост“, мора се изнова наглашавати, посебно због забрињавајуће склоности политичара да, позивајући се на наводно суштински измењену уставну реалност, устав, односно поједине његове делове или норме, проглашавају анахроним документом који је „време